

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL II.

Nr. 59.

Brașov, Mercuri, 16 (28) Martie

1888.

Procesul de presă al „Gazetei” și foile ungurești.

Brașov, 15 (27) Martie a. c.

Este un interes public românesc, de a cunoște opiniunea diaristicii ungurești cu privire la procesul de presă, ce s'a desfășurat la Mercuria trecută înaintea juriului din Clușiu și în care s'au atinsu principii și fapte de cea mai mare gravitate în raportul nostru cu elementul dela putere.

De aceea vom împărtăși cetitorilor noștri această opinie și vom începe cu organul ministrului-președinte Tisza, care organ prin teoriile lui absurde de contopire și absorbire totală a vieții individuale naționale, pentru a căreia apărare și susținere cu dreptu cuvânt se luptă adî naționalitățile nemaghiare, a datu privilegiu polemiei, care s'a terminat cu condamnarea confratelui nostru dela „Gazeta” la patru luni închisore de stat.

Etă ce scrie organul oficiosu „Nemzet” cu privire la procurorul nostru de presă în numărul său dela 22 Martie, anulă curentu:

„Fóia română „Gazeta Transilvaniei”, ai căreia doi redactori au statu adî ca acușai înaintea juriului din Clușiu, și-a serbatu numai deunăzile jubileul de unu jumătate seculu alu existenței sale. În timpul acesta îndelungatu în căpi numeru a apărutu, în atâti a pécătuitu în contra pacinicei conviețuirii a rasselor, în contra relațiunilor frățesci dintre ele și în contra iubirei cătră patria maghiară. Lățirea urei față cu națiunea maghiară și cu orânduiea de stat maghiară a fostu pânea ei de tóte zilele, din care s'a hrănit unu jumătate de veac. A putu face, pentru că acea binecuvântată libertate de presă, de care națiunea maghiară încă n'a abșis în mânia atătoru abuzuri, ce le-au comis necurmat cu ea anumite „Gazete” și „Tribune” s'a doveditu ca o manta ce prea bine póte acoperi și care e încă și rentabilă pentru domni agitatori.”

„Și încă și astăzi, când ómenii „Gazetei” se trag la răspundere în Clușiu, avocatul apărător se apără cu aceea: că dóră cele duse în articuli incriminați sunt iertate (!) de libertatea pressei din patriă. — Dēcă bunii domni așa înțelegu libertatea pressei, atunzi vorbindu cu cuvintele bibliei, este în adevăr pécătul a strica orzul pe gâsce, și noi credem că dēcă aceste vor merge așa multu timp și nu vor înceta de a da prin cuvinte și fapte o astfel de interpretare libertății de presă, mai curându orî mai târziu se va naște în sinul națiunei maghiare unu puternic curentu, care spre a face finitu agitațiunilor privilegiate, va fi gata vrându-nevrându de a se învol cu acea garanția în deosebi ponderosă, cu restrîngerea acelu câștig eluptatu, de mare prețu, (dér pre care, cum arată exemplele, multu nul potu prețu), cu restrîngerea libertății de presă.”

„Nu dorimú acesta; vomu fi cei din urmă între aceia, pe cari i-ar pute vreodată răpi cu sine unu asemenea curentu și până la es-

tremu ne-amu lupta în contra unor astfel de nisuințe — dér totuși stătuimú, ca diaristii ultra-naționali, dēcă nu pentru alta, celu puțin în interesul cauzei loru proprie de altmintrelea rele, se folosescă cu precauțiune și discrețiune acea libertate de presă, și se nu-o compromitá, pentru că deu lui Dumnezeu încă voru păți-o și voru avé de a suferi pentru acesta.”

„Și verdictul juriului din Clușiu: este o protestare în contra interpretării susu atinse a libertății de presă maghiare, — séu mai bine dîșu, în contra interpelării false a ei.

„Și cum a sunatu verdictul clușianu? Pe unu dintre acușai l'a achitatú, pe celalaltu l'a condamnatú cu 7 voturi contra 5, și pe temeiul verdictului acestuia alu juraților tribunalul la aplicarea legii a măsuratu pedépsa cea mai blândă.”

„Adus'an însé această sentință în orașul par excellence maghiarú din părțile de dincolo de muntele crăiului, în focarul cel mai pronunțatu alu nisuințelor naționale și culturale maghiare, pe care le place alu numi șovinistú ultraistiloru naționali, și unde fie-care cetățenu cultu și înțelegătoru scie, vede și sêmețe fórte bine, ce mari pagube morale și politice causéză agitațiunile continue ale pressei naționalităților, și atunzi încă când nu vinu totdeuna în colisiune cu litera legii.”

„Și această sentință dovedesce cătu de mare nedreptate au estremii naționaliști, cărora le place a înfățisa pe Maghiarú, ca omu brutalu, violentu, nemilosu și neimpăcatu. Diaristul acela valah condamnatu, póte cu dreptu cuvântu mulțumi lui Dumnezeu, că a statu înaintea unor ómeni blândi, bunii la inimă, îngăduitori, c'unu cuvântu că a statu înaintea unor judecători maghiari, căci în altu statú, pentr'unu delictu politicu ca acela, i-ar fi umblatu altfelu. Verdictul nu numai că nu e crudelú, dér nici că e judecata unor judecători severi și probabilu că în acestu casu ar fi fostu și fórte motivată severitatea. Nici că este acestu verdictu o *resplata*, ci mai curându este o *dojenire* făcută din partea unei grațiose autorități, care e de ajunsu, spre a da órecare satisfacțiune morală ordinei de dreptu vătamate, dér e *insuficientu*, pentru a pune pe capul d-lui Bobancu, séu cum ilu și chiamă, coróna de martirú politicu.”

„Celalaltu acusatú, directorul foii, care a declaratú înainte în fața juraților, că nu crede că dênșii voru judeca dreptu asupra lui — a fostu achitatú. Óre și acum nutresce aceeași părere?”

„Dér are procesul acesta de presă unu momentu, care așa dîcându intereséză fóia noastră și individualu. Articuli impricinați ai „Gazetei” au vrutu adecă se răspundă la unu articulu alu lui „Nemzet” din 17 Augustu anulú

trecutu. Cum s'a pututu ca se se lege de articulu nostru ca rês-punsu astfel de afirmațiuni, pe care procurorul s'a vëdutu constrinsu a-le incrimina, acesta n'ó pote esplica numai specialul mod de cugetare alu extremiloru naționaliști. Căci despre aceea, că noi în articulu nostru n'amú spusu cu nici unu cuvântu, cele ce le-au citatu într'ensulú și le-au interpretatu falsu deoparte redactorii valahi, de altă parte apărătorul, cumcă adecă noi amú fi combătutu „împărtășirea naționalităților străine la folóse” și cumcă amú fi aruncatu în spinarea naționalităților numai „munca și purtarea sarcinelor”: despre acesta póte judeca cetitorul din cuprinsul articulu nostru.”

„Conducătorul partidei noastre și șeful guvernului maghiarú duse în dieta trecută cătră unu deputatu nemaghiarú: „Faceți cu putință prin purtarea d-vóstre, ca statul maghiarú se pótă face cătu mai multu în interesul d-vóstre.” Prin aceste cuvinte a talmăcitú ministrul-președinte părerile și sincerile sêmețeminte ale tuturoru dintre noi. Nu sunt asadér eschise folósele și n'amú fi combătutu împărtășirea naționalităților la folóse, dér e lucru naturalu, că aceste „folóse,” orî și cum le-amú numi, se potú cugeta și se potú da numai pe basa dreptului unitarú alu statului maghiarú. Acesta este postulatul trecutului și a dezvoltării milenare a Ungariei; este postulatul și condițiunea sine qua non a întocmirii de stat maghiare tocmai așa ca a siguranței tronului. În punctul acesta prin urmare nu putemú se facemú concesiiu nici cătu unu firu de përu.”

„Dér pentru aceea că n'amú organizatu statul după punctele programului dela Sibiu; de aceea că nu creămú teritorii de limbă până la Tisza și respingemú hotărítu orî ce încercare séu nisuință, care lovesce în integritatea întocmirii de stat maghiarú, c'unu cuvântu, pentru aceea că nu suferimú statul în statú: pentru tóte aceste încă n'are dreptu nimeni, în deosebi n'are dreptu istoricú de a agita și ațîța dîcându, că este ilotú asupritu de Maghiari și călu amenințamú cu nimicire.”

„Austria a avutú cu totul altă dezvoltare istorică și cu tóte aceste vedemú, cu ce greutăți neînvincibile, cu ce abnormități are a se lupta politica guvernului ei, din care tragemú învățaturi serioase, cari ne voru feri și de aici încolo, de a ne pune pe unu teremú așa de primejdiosu.”

„Ce privesce în fine afirmarea, că noi încercămú pe spinarea naționalităților numai munca și sarcinele — acesta este vorbă golă. Căci partea cea mai mare a muncii și a sarcinelor, cari trebuie se se facă și se se pórte în statú, din punctu de vedere alu maiorității relative, alu puterii sale morale și intelectuale și alu preponderanței sale, le face și le pórta tocmai elementul maghiarú.”

Regele și Regina României în Berlin.

Cetimú în „Monitorul oficial” din Bucuresci:

Vineri 4 (16) ale curente, la orele 12 din zi, avu locu la Berlinu ceremonia înmormântării repausatului împérat alu Germaniei.

MM. LL. Regele și Regina au mers la catedrală spre a asista serviciul divin, care a duratu până la ora 1 după amedú, când imposantul cortegiu funebru se puse în mișcare spre Charlottenburg.

M. S. Regele a urmatú, pe jos, carul funebru, împreună cu regii Saxoniei și Belgiei, apoi veneau principele moștenitor alu Germaniei, membrii familiei imperiale și numeroșii principii veniți spre a asista la această tristă ceremonie.

La orele 3, convoiul ajunsu la Charlottenburg, unde cosciugul Imperialu fu depus în mausoleul familiei.

M. S. Regina împreună cu tóte principesele Casei de Prusia au mersu în trăsura la Charlottenburg.

În séra aceeași zile avu locu unu mare prândú de familie, la care luară parte MM. LL. Regele și Regina, ér apoi Augustii suverani făcură vizitá M. S. Impératesei mume.

Sâmbătă, 5 Martie, înaintea dejunului, Maiestățile Lorú au acordatu audiențe, ér la orele 3 după amedú au făcutu o vizitá Principelui de Bismark. Reîntorși la palatú, Augustii Suverani primiră vizita principelui moștenitor alu Germaniei.

Séra la orele 7 avu locu unu prândú de familie, după care Regele împreună cu Principii de Prusia însoțiră la gară pe M. S. Regina, care fu silită a pleca la Neuwied, în urma unei dispozițiuni a Principesei de Wied, Mama Maiestății Sale Regele român.

La gară erau față, între alții: domnele române din societate aflate în Berlin, ministrul țerei, d. Varnav Liteanu, mai multu domni generali și oficeri superiori, precum și unu alesu și numerosu publicu, cari, la pornirea trenului salutau pe grațioasa noastră Regină prin căldurose și respectuoșe urări.

Duminecă, 6 (18) Martie, M. S. Regele a acordatu diferite audiențe și totu în aceea zi, M. S. Regele Belgiei și Principele regal alu Italiei făcură vizitá Maiestății Sale.

După dejun, care s'a luatú la Castelú, Regele merse la A. S. R. Principele Albert de Prusia, Regentul Brunswigului, spre a-i înmána în persoană însemnele ordinului „Stéua României.”

După acesta Maiestatea Sa merse de vizitá pe Feldmarșalul Comitele de Moltke.

Séra, Maiestatea Sa luă parte la prândul de familie, du să care merse la M. S. Impérateșa-mumă, unde a statú mai bine de o oră.

Luni, 7 Martie, M. S. Regele făcu vizite membriloru familiei Regale și după amiađu a statú mai multu timp cu A. S. I. Principele moștenitor alu Germaniei.

La orele 5, Maiestatea Sa a luatú parte la prândul de familie la Regentul Brunswigului, ér séra a luatú ceaiul la AA. LL. RR. Marele Duce și Marea Ducesă de Baden.

Din camera Franciei.

În ședința dela 20 Martie a camerei deputaților din Paris s'a discutată interpelarea privitoare la punerea în neactivitate a generalului Boulanger. Aglomerațiunea publicului era foarte mare.

În loja diplomaților era reprezentantele Austro-Ungariei, comitele Hoyos; ambasadorul Germaniei, comitele Mûnter; ambasadorul Spaniei, Leon Castillo, etc.

Primul orator a fost d. Cassagnac. D-sa ține, că nu pôte fi bănuțit de a avea simpatii pentru Boulanger, care într'un timp era persôna cea mai plăcută pentru întregul partidul republican. (Contrațiceri în stânga). Trebuie însă să se știe adevărul și ar fi de dorit ca unul din șefii stângei să declare dela tribună: pentru ce întorce acum spatele față cu acel general, pe care îl impunea cabinetelor de mai înainte? În timpul când generalul Boulanger încă era plăcut, a ășit d-sa (Cassagnac) că imprudențele ministrului de resbelu de atunci, cu tôte simțemintele pacifice ale ambelor națiuni, pôte, pr'usor, să provoace ună resbelu cu Germania; elu vorbindu despre o dictatură a ășit că Boulanger e periculos.

D. Goblet: (întrerupându) n'ai ășit dela tribună, căci ți-ăși fi răspuns.

D. Cassagnac: Anumite cestiuți atunci nu se puteau discuta dela tribună. Adu-ți aminte d-le Goblet de incidentul cu Schnaebler. Înainte de-a se vota creditul de 80 milioane, noi, cești din dreapta, ț'am cerut informațiuni confidențiale. D-ta ne-ai dat și nu erau de o natură veselă. (Sgomot). Pentru unii miniștri nu e bine ca anumite lucruri să fiă spuse dela tribună pentru că țera ar țice că alți miniștri mai prudenți și moderați n'ar fi spus-o la asemenea pericole serioase. (Sgomot).

În Germania s'a s'evărșit o mare schimbare. O nouă domniă și pôte și o nouă eră pentru pace s'a început. (Întreruperi din tôte părțile.) Chiar liga patrioților, cari nu trebuie confundați cu adeverații patrioți, e mai calmă, astfel că acum afacerea lui Boulanger o putem cu liniște discuta dela tribună. Ađi dimineță am cetit în „Berliner-Börsen-Courier“, care trece ca organ al cancelarului german (murmur și sgomot mare în stânga). Nu sunt la tribună ca să vă fiu plăcut, vă rog să mă ascultați:

Președintele Floquet: Vă rog să ascultați pe orator; elu nu e însărcinat cu să vă exprime simțimintele.

D. Cassagnac: Acea sarcină și mie mi-ar fi neplăcută. (Risete în dreapta). Diarul german țicea: „Pôte guvernul francez prin depărtarea generalului Boulanger voese să răspundă la simțimin-

tele pacifice ale împăratului și să facă un pas înainte spre pace. Atunci apoi e vorba de a merge până la țintă.“ Ve-deți d'era porunca e precisă și primul ministru are numai să se supue. [Sgomot].

Primul-ministru Tirard a mersu la tribună și a strigat foarte agitat: Te opresc să vorbești astfel, acesta e o infamiă!

D. Cassagnac privea liniștit la ministru și ridicându mâna în sus i-a răspuns: Infamă! Infamă! [Aplause sgomotose în centru].

Președintele Floquet: D-lor, ascultați cuvintele d-lui Cassagnac, țera le va ști cumpăni. [Aplause în stânga].

D. Cassagnac declară, că măsurile luaie în contra generalului nu le condamnă, d'era fiindu urmărit cu spioni și făcându-l obiectul poliției e atinsă armata întregă. [Sgomot în stânga; aprobări în dreapta]. Nu că ar fi păcătuit în contra disciplinei, ci de temă îl persecută partidul republican ca înainte de alege să-l facă imposibil. Popularitatea lui Boulanger rezultă din nepopularitatea camerei. D. Clémenceau se plângea, că partidului republican îi s'a furat popularitatea; acum voescu să arestez pe acela, care a furat-o. Nu crede că Boulanger ar fi omul care ar putea face o lovitură de stat; d'era în țera domnesce un spirit care caută să găsescă un om. Adeverații pretendenți trebuie să trăiesc în exil, pe când în țera ăta să se ridică din mijlocul republicanilor un pretendent nelegitim. (Contrațiceri sgomotose în stânga.)

Ministrul președinte Tirard, a cărui stare socială de mai înainte a fost luată în bătaie de joc de Cassagnac, a ășit: Da, eu sunt un fiu al muncii și doresc d-lui Cassagnac ca să-și păstreze numele cu aceeași onoare ca și mine. (Aplause repetite în centru). De bună s'ema guvernul n'a luat cu ușurință măsurile în contra generalului Boulanger. Generalul a păcătuit în contra supunerii și disciplinei militare; de aceea trebuia pedepsit. De mai mulți ani generalului îi plăcea să fiă obiectul manifestațiilor în favoarea persônei sale. (Aprobări în centru.) La alegerile din urmă s'a folosit numele lui în contra legii. S'a înființat un diaru care, ca reclamă, publică cocarde cu posa generalului și elu a tăcut până când ministrul de războiu l'a silit să declare, că n'are amestec cu agitațiunile.

După acesta, primul ministru spune, conformu cu comunicatele apărute în „Journal officiel“, cum generalul în contra opririi formale a venit de trei ori la Paris și după raportul comisariului dela gara de Lyon călătorea în haine civile. Era timpul de a arăta generalului, că legile militare și pentru el

au valoare ca și pentru orăși cine. (Aplause) Ordinea trebuie restabilită. (Aplause).

Ce s'ar întâmpla, decă fiecare comandant de corp, acest ădit de apărare al patriei, ar ave clientela sa cărmuitoare? (O voce din dreapta: Ai curagiul d-lui Thiers și ăi: „miserabilă mulțime!“) și decă fiecare ar ave diarul său? Când generalul a aflat de pedepsirea sa n'a rămasu la postul său, ci a venit la Paris spre a participa la o întrunire.

Într'o telegramă țicea: „Țera nu se va lăsa să fiă amăgită, s'au luat măsurile în contra mea pentru că am obținut voturi“. ăta că făcea pe judecătorul asupra măsurilor guvernului. Când generalul era ministru, însuși a declarat dela tribună, că pe cât timp va fi ministru armata n'are decât să asculte, ăr se nu facă pe judecătorul asupra lucrărilor guvernului. De aceea noi nu facem decât aplicăm cuvintele lui în contra lui. (Aprobări în centru). Generalul Boulanger nu vreu să țice că se găsește în răsărare, d'era de sigur în opozițiune cu măsurile guvernului. Ministrul de războiu își va face datoria până la sfârșit; elu a convocat consiliul de anchetă, care are să se rostescă asupra atitudinii generalului. D'era ca consiliul să nu fi influențat prin vre-un vot al Camerei, guvernul nu pôte primi decât simpla ordine de ăi. (Aplause entusiaste în centru. Sgomot asurzitor în stânga și dreapta).

După d-nii Laguerre, ministrul de interne Sarrien, ministru de războiu Logerot, d. Clémenceau a declarat, că aprobă măsurile luate în contra generalului Boulanger fiindcă ce nu-i permis unui soldat de rându nu-i pôte fi permis nici unui general. Deore-ce însă nefindu vorba numai de un act de disciplină, ci afacerea avându și o parte politică, nu pôte primi simpla ordine de ăi și propune următoarea rezoluțiune: „Camera fiind decisă a păstra disciplina în armată, trece la ordinea ăilei, constatând că guvernul e neputincios (sgomot mare) și declarându, că printr'o politică reformatoare se pôte pune capăt agitațiilor în țera“.

D. Ribot cu mare efect a combătut aserțiunea, că această afacere ar ave părți politice. Țera nu e turburată, a ășit d-sa, din contra e unită asupra agitațiilor din Cameră.

Decă d-vostre ați răsturna guvernul, a ășit oratorul, care își face datorii, decă îl atacați în cestiuțele asupra cărora partidul republican ar trebui să fiă unit, și decă din aceste cauze s'ar nasce confusiuni numai d-vostre veți fi răspunzători. (Aplause sgomotose în centru).

Simpla ordine de ăi a fost primită.

SCIRILE ăILEI.

În ultima ședință a Comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ s'a constatat, că fondul Asociațiunei cu finea lui Ianuarie a fost 112,354 fl. 91 cr., care se compune din realități și obligațiuni, ăr starea fundațiilor a fost de 16,196 fl. 50 cr. Observăm cu durere, că chiar din micul număr al membrilor o parte însămnată nu și-a solvit încă taxele de membri pe anul trecut 1887. Trist de tot.

Parlamentul austriac a primit fără discuțiune convenția, prin care se fixă granițele dintre Austro-Ungaria și România.

La exercițiile de arme din anul acesta sunt chemați: din armata comună: oficerii de rezervă și contingentul din 1883, 1881 și 1879; rezerviștii alți cărora serviciu de rezervă nu durează mai mult de 7 ani; aceia cari neluându parte la exercițiile din 1887 au să le repete; oficerii de rezervă vor fi chemați pentru 28, soldații pentru 13 ăile. Dintre honveți se vor chema: cei cari n'au participat la exercițiile din anul trecut; aceia cari sunt obligați în tot anul să ia parte la exercițiile de arme; oficerii concediați, cari participă rareori la exercițiile de arme; contingentul din 1885, 1884, 1883 și 1881, cu deosebire cari n'au participat la 5 exerciții de arme. Durata acestora este și pentru oficeri ca și pentru soldați de 35 ăile.

În urma demisionării fișpanului comitatului și orașului Clușiu, br. Samuil Iosika, fu denumit în locu-i contele Acusiu Beldi, proprietar în Miheșul de Câmpia.

Din Agram se comunică, că cu ocaziunea jubileului episcopului Strossmayer orașul a fost la 19 Martie n. împodobit cu steaguri. Episcopul a dăruit 20,000 fl. pentru înființarea unei facultăți de medicină la universitatea din Agram întemeiată de d'ensul, apoi 10,000 fl. pentru întreținerea galeriei de tablouri. În onoarea lui s'a dat un banchet festiv.

După cum comunică „Pester Lloyd“, în anul 1887/88 s'au ruinat mai mult ca jumătate dintre consortiile teatrale ungurești din provincii; care au avut concesiuți.

Tribunalul din Alba-regală a condamnat în săptămâna trecută la 100 fl. amendă pe un anume Emeric Fuster, fiind că a palmuit în piță pe o d-șoră Maria Simli, care în foiletonul unui diaru de acolo atacase pe sora aceluia

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(3)

IONU ISTETULU.*)

Legendă de V. A. Urechia.

— Alu doilea sfatu e acesta: „Că-tă-ți de trebă ta! Nu-ți băga lingura unde nu-ți fierba ola!

— Minunat sfatu, ășu așa...

— Numai păcatu, mei Ione, că-ți mai lipsește tocmai alu treilea sfatu, ca să mergi a casă liniștitu.

— Ce nu mi-lu dăruesci, domnule căpitane, ratișu, ca dimerlia a unspredece la merță?..

— Ce ți-oi dăru eu ratișu, este unu cozanacu minunat dela Fialcoski, să-lu mănânc a casă, cu nevasta și cu socruțu și unu polu pentru cheltuiala drumului. decă, bine înțelesu, de vei plăti cu cei două sute lei ce mai ai la mine alu treilea sfatu bunu ce ți-oi da.

— Ba asta nu, domnule căpitane. Să rămân cu punga golă, după ce am fost apropretaru pe 600 de leșori!

— N'ai auditu tu, Ione, că până în

trei sunt lucrurile cele bune? S-ta Troiță, mă Ione...

— Ba am auditu, ășu!... St-a Troiță!....

— Apoi trei sfaturi sunt mai multu ca două... Bani nu-ți sunt de nici unu folosu, ție, mă Ione... Că cu isteția ta cea slabă n'o să ajungi cu ei acasă... o să ți-i fure vre-unu pungaș, o să te înșele vre-unu vagabundu... Sfaturile mele nu ți le pôte fura nimeni, nici le poți perde.

— Veđi asta-i așa, pe crucea mea! — Haide fie! Dă-mi, domnule căpitane, sfatul celu alu treilea și-ți oprește ce a mai rămasu din banu... Haide, trampa!... ăca alu treilea sfatu:

„Când ai zor
Nu pune mâna pe toporu,
Nici pe cuțitu,
Când ești amăritu!“

Na, ăca, mă Ione, și unu polu de drumu și ăca și cozonaculu... Da nu cum-va să îl încep pe drumu; să-lu duci întregu a casă, să-lu mănânc cu nevasta și cu socru-tu.

— Să trăiți! domnule căpitane!

— Ione, istețu, istețu fi... și cale bună!

**

Ionu Istețulu abia plecă dela casa căpitanului și întâlni unu chervanu, care mergea cu marfă, la bălcuiu, la Râmnicul-Vâlcei. Se învoi Ionu să dea unu leu și să-lu ia de-a călărele, pe cărbăbii din d'ereptu. De, nu totu omul pôte dispune de-o butcă, de-o calăscă... Mai merge omul și mai așa; destul că-și cruța Ionu cismele, putea elu să mai bătogescă cele părți moi de hurducăturile chervanului.

Și merse, și merse chervanul! Trecu și de Pitești cei pitiți la Gura văei; trecu și de Curtea de Argeș... Când ăta calea apucă pe dealuri mari, prin codri deș, în mieđu de nopte.

— Fă din drumul mare, Nopte, pe cărare!

Își dise Ionu Istețulu, și sărind după cărbămbu.

— Apucă eu pe aci, strigă cătră chirigiu. Oiu aștepta chervanul în virfu dealului.

— Ești nebușu, mă? strigă chirigiu ciobanii și caprele abia se cațără pe acolo!... Fă din drumu mare, nopte pe cărare! țice în gândul său Ionu. Și apucă pe cărărușă ce abia se zăria la lumina lune și a stelelor.

Și haide! haide!... până ce răsbi, prin stanci și tufisuri în muchia dealului de era și la drumu. Acolo așteptă Ionu mai bine de două ciasuri, până ce ađi scărțându jalnicu roțițele chervanului, care se apropia.

D'era care nu fu grôza și mirarea lui Ionu, când vedu pe chirigiu cu capul spartu însăngerat și pe cei doi neguțatori, stăpani mărfei, bătuti m'eri, plini și ei de sânge.

La întorsătura drumului chervanul fusese înconjorat de o cetă de hoți, cari prădară pe bieții omeni de marfă și de banii din pungă și-i bătuseră și-i tăl-ciseră de i lășaseră abia cu viața!

Ionu Istețulu plânse de bucuria cugetându cu recunoștință la căpitanul său, alu căruia sfatu 'lu scăpase de sôrtea tovarășilor săi de drumu.

De frică însă să nu pață și elu mai încolo sôrta celorlalți, — căci era încă nopte adencă, — cum dete de o cărciumă, în cale, se pogori și rămase de chervanu, voindu să poposească până la ăiuă, sub coperământu de creștinu.

— Toc! toc! toc! Bate în ușa casei și unu omu cu unu chipu nu pré

Procesul de presă al „Calicului“.

Mercuri, în 4 Aprilie n., vine la rând procesul de presă al „Calicului“. Acusatorul este, precum am mai amintit, procurorul r. din Târgul Mureșului, care intentă procesul din oficiu. Acușatii sunt: *Ioan Popa*, ca redactor responsabil al fôiei, și *Mihail Poceanu*, preot gr. cat. în Lugos, ca autor al scrierei incriminate. Scrierea incriminată este o poezie publicată în Nr. 9 al „Calicului“ dela 1 (13) Septembrie 1887, sub titlul „Doine celebre“, care își are de obiect decurgerea unei alegeri de deputat dietal și în care procurorul a aflat *calumniă și vătămare de onoare* contra lui Petru Corcan (ca „patriot“ Korkak Péter), subnotar al comitatului Caraș-Severin, ca în contra unui funcționar public, și de aceea procurorul s'a vădit îndemnat a intenta procesul din oficiu.

Pertractarea se va ține în ziua mai sus amintită înaintea juriului de presă din Clușiu.

Juriul va fi constituit din următorii jurați: Dr. Aladar Rozsahgyi, profesor de universitate; Ludovic Vicol, proprietar; Coloman Paradi, profesor; Ludovic Fazakas, profesor; Geró Holdamf, proprietar; Mihail Magyari, proprietar; Samuil Benigni, măcelar; Emanuil Gajzago, avocat; Ioan Kovacs, profesor; Mor Weisz, fabricant de spirt; Ludovic Pákey, inginer; Dr. Geza Entz, profesor universitar; Francisc Pál, director preparandial; Iosif Deak, proprietar; Ioan Kovacs, inginer al călei ferate; Oliver Reinbold, secretar financiar; dr. Iuliu Csernaton, profesor ev. ref.; Desideriu Sigmod, deputat dietal; Petru Tamasi, proprietar; Alexandru Molnar, procuror; Stefan Viranyi, inspector de cale ferată; Ignat Tompos, avocat; dr. Acusiu Szentkiralyi, profesor; Alesandru Kiss, profesor; Ludovic Urmosi, diarist; Geza Albach, primar orașenesc; Antoniu Domokos, casier comitatens; dr. Coloman Nappendruck, medic de oraș; Nicolau Kilin, proprietar; dr. Leo Davida, profesor universitar; Martin Geréb, prof. ev. ref.; Geza Szvacina, consilier orașenesc; Nicolau Ferenczy, avocat; Iosif Istvanffi, secretar de finanțe; Dr. Iuliu Akosi, candidat de deputat; Frideric Wachsmann, avocat.

Pertractarea va fi prezidată de Dominic Peterffy, președintele tribunalului din Clușiu, ér acușatiunea va fi susținută de procurorul de acolo Dr. Biro Janos.

La adresa împăratului Frideric.

Diarele vieneze primesc din Paris o telegramă, care le spune

de Dómne-ajută deschide, fiind în mână un opaeț fumegător.

— Bucuroși la óspet? dice Ion cam cu jumătate de gură.

— Intră! răspunde nu pré cu blând graiu, omul cu opaețul.

Ion câtă văduse nutra aceluia, ar fi fost gata să nu se mai despartă de chervan, dér acesta era acu hăt de parte. El intră dec în tinda casei, și din tindă în camera dela drépta, dicénd în gând „Tatăl nostru“ și se așed lângă vatra unde cărciumarul frigea o bucată de iepure. Cât pe ce era să întrebe Ion, de nu i e témă cărciumarului să locuiască singur, așa departe de Râmnicul Vâlcei singur în mijlocul codrilor. dér își aduse aminte de sfatul căpitanului: „Nu-ți băga lingura unde nu-ți fierbe óla. Catăți de tréba ta!“ Ion întreba dec numai de nu i se póte da ceva de mâncat.

Ecă, frig iepurile ásta. Vei îmbraca cu mine din el.

Când friptura fú gata, omul de gazdă puse o mesită rotundă lângă vatră, apoi merse la un colț al camerei, deschise o ușă ca de pivniță și strigă cu un glas poruncitor:

— Sue! vino!

despre o poezie făcută de academicianul francez François Coppée la adresa noului împărat al Germaniei, Frideric III.

Strofa telegrafiată este următoarea:

Certes, des caps bretons au fond des
[steppes russes,
Tous les hommes de coeur voudraient
[que tu véusses;
Et, pleins d'une touchante horreur
Quand la fièvre te tord sur ton lit de
[souffrance,
Tous se disent jusqu'à tes ennemis de
[France:
Qu'il vive, le pauvre Empereur!

În traducere românească sună astfel:

De sigur, dela promontoriile bretone și până în fundul pustielor ruse, toți ómenii de inimă arú voi ca tu să trăiesci și plin de o înduioșătoare spaimă, când frigurile te chinuie pe patu-ți de durere, toți își dic, până si dusmanii tăi din Franca: Să trăiescă bietul împărat!

La finele poeziei, François Coppée cere împăratului Frideric III eliberarea Alsaciei și Lorenei.

Correspondența „Gazetei Transilvaniei.“

Din comitatul Solnoc-Dobéca, Martie 1888.

Deja de 2—3 ani se tot audia vorbindu se, cumcă și în comitatul nostru vré se se facă cale ferată pe linia Zelau per Zsibo de alungul Someșului până la Deșiu. Faima acesta însă ađi o vedem realizându-se, căci în luna lui Septembrie a. c. în o conferință ținută în orașul Deșiu s'au discutat și asupra mijlocelor prin care s'ar putea efectua această cestiune. Ba după ce un astfel de lucru condiționează și mijloce banali — totú atunci s'au ales și câți-va membri, căror li s'au comis să umble din sat în sat și convocând comitetele comunale și luând în prezența acestora protocéle să subscrie prin aceste în fiă-care sat câte-o obligațiune despre atâta sumă, câtă s'a aruncat pe respectiva comună prin numita conferință.

Membrii aleși și-au și început misiunea la timpul său și cu comunele — de vréu de nu vréu acestea — subscriau obligațiunile transpuse lor din Deșiu.

Pe la noi încă a umblat d. fisolgăbiră Francisc Valea și încă în unele comune însoțit de d-l Pataki proprietar în Cernuc, ér în celelalte însoțit de d-l protopop din Cristolțul mare, Stefan Ilieș, și conformu comisiei sale, îndată ce sosea în vr'o comună, în prezența numai a 3—4 membri comunali — căci ceilalți cunoscându afacerea refuzară a se înfăși — publică, cumcă cei mai mari din Deșiu pentru a face și pe la noi cale ferată, au hotărît în acest respect să recurgă și la sucursul banal al comitatului, fiindcă statul nu póte să supóte tóte spesele. De sine se înțelege însă, că aceste vorbe făcure impresiune rea asupra poporului și nici că putea fi acesta altcum, când el trăsese cele mai vitrege timpuri, și așa la început nu se învoiră la votarea ofertului pretins membrii nici unei comune, însă au fost îmbătați cu vorbe dulci, ba și înfricați, că nici într'un fel nu vorú scápa dela plătire și după ce nisce juđi comunali — cu deosebire de cei car pórta nádragi și-sú trecuți în castre străine — precum și nisce notari — cu deosebire jidovi aduși nu sciu de pe unde pe capul nostru — ca să nu se facă de rușine cu superiorul lor promiseră în numele comunelor pe care le reprezentau, cumcă vorú plăti, au cedat și membrii, 3—4, câți erau de față și au subscriș și ei obligațiuni amésurate repartiției făcute de dl fisolgăbiră.

Aci însă adaug și accentuez, cum că deși calea ferată din cestiune atinge și interesul Selagiului, ba încă mai tare, căci noi mai avem drum în apropiere

la care încă am oferit sume considerabile și pe când în Selagiu, deși e un ținut mai productiv și mai ușurat ca noi în tóte privințele, totuși aici nu s'a aruncat spre scopul din cestiune nici pe cea mai mare comună mai mult de câtú 100 fl. v. a. În comitatul nostru însă, deși în tóte privințele e mai prigonit de sórte, s'a aruncat și pe cea mai mică și mai sêracă comună 300 fl. și mai mult, ba și câte 1000 fl. v. a.

Mai amintesc, că în pretura Ciachi Gărbăului numai vre-o 20 de comune au fost cercetate și d-l fisolgăbiră numai mai erí alaltăeri a și trimis deja la Deșiu o legătură de obligațiuni subscrierile de prin comunele din cercul său în valóre de 12000 fl. v. a. E de însemnat, că comuna Cernuc — în care d. fisolgăbiră și d-l Pataki sunt proprietari cei mai mari numai 200 florini plătesc și acesta se póte înțelege numai așa, că d-lor a voit prin acesta să se scótă dela repartiția generală aruncată pe locuitorii altor comune.

Etá derú, cum și în ce chip pe la noi se asupresce mai tare bietul popor ca póte prin totú locul. Și acum mai restă se amintesc, că tóte acestea se întâmplă în un an ca acesta, care este pentru poporú fôrte sêrac, căci în urma secetei de astăvăr a rămas fără bucate și numai din datorii trăsese.

Așa stând lucrul, sentimentul umanitar ar cere ca pe contul lui să nu se facă cei dela cărna comitatului nostru mai zeloși și decâtú cei dela cărna altor comitate. Dér în deșert, că pe la noi versul de durere al poporului e nebăgat în sémă și nu póte escita milă și cruțare.

Mai mult mă mir de unii preoți de pe la noi, cari deși trăsesc din crunta sudóre a poporului totuși în loc ca să-l apere și să-i dea sfaturi cu cari să se póta ajuta, și în loc ca săl apere contra celor ce cêrcă a-lú asupri, precum dovedesce și afacerea din cestiune — se punú cu gura pe elú și cu vorbe dulci, în loc de a-lú ușura, îi câștigă asuprire, căci 12 mii de fl. a-le încassa din punga lui atunci, când elú nu scie pe ce cale și-ar putea stêmpêra fómee și acoperi sdranțele, cari nu-lú potú scuti de vântú, frigú și morburú grele, însemneză atâta, câtú a te bucura vedéndu-lú că trebuie să deé și când nu mai are.

În fața acestei împrejurări triste care e de natură să revolteze pe toți cei bine-simțitori, nu potú să nu amintesc aci pe d-l Ilieș protopopul tractului Surdului și părintele Cristolțului mare, care încă se puse pe lângă d-l fisolgăbiră, când ámbla acesta în afacerea din cestiune pe sate și amăgea poporul. Eu deși sunt numai un plugar, imi țin de datorința națională a-lú fátui ca mai mult să nu se facă unelta străinilor și să nu-i pună în vedere poporului avantajul ce i l'ar aduce trenul prin importarea de îmbrăcăminte și mărfuri străine ci din contră, să-lú dispună la îmbrășosarea industrie de casă pe carea o cunoște din bêtărni și carea satisface trebuințelor lui oferindu-i obiecte și mai solide și mai eftine, căci și le fac cu cruțare și sírguința proprie. Apoi bine trebuie să scie și d-sa, ba și din gura poporului încă se póte ađi, că până ce era elú multumit cu ce-i producea industria de casă, aveau îndestulare, din ce óră însă s'a făcut amicú cu produsele fabricelor importate grănarulú îi sêcă fără să cunoscă pricina.

Dér și o datorință națională îlú obligă pe d-sa ca vedénd cum și-a perperdutú poporulú timbrulú strămoșesc și în portulú său, să se nisuiască a desrădêcina și acestú réu.

Și acum, după-ce avem și de acei preoți pe la noi, cari în nepăsarea lorú trăsesc fără a fi cu grijă, cumcă ce se întâmplă în staulul ce trebuie să-lú povătușcă, acestora încă le aduc aminte de răspundêtare purtării de grijă ce o au și care nu involvă în sine numai trebile din liturgierú și molitvelnicú ci tóte interesele poporului.

În unele comune numai preoți avem din alasa inteligentă, și decă din marea încredere poporulú pretutindeni i alege și de membri în comitetul comunali, sus și tare se póte pretinde, ca să corăspundă în atare calitate și să se prezenteze în tóte ședințele comitetului comunali, căci unde li se îmbrăterenú mai îndemnatú ca acesta pórtru a inspeciona, că óre comuna nu se prescurteză în vr'o privință?

Preoții conscii de chiamarea lorú, cu sfaturi cópte și cu prudință, avem probe că au pututú cu efectú influința, că să se pună în acordú interesele material și de moralitate a comunei cu valórea drepturilor și datorințelor cetățenesci. Decú josú cu nepăsarea și trebuie apucată la lucru, căci acesta o cerú tóte interesele poporului. Apei e bine de însemnat, că scriptura, căreia trebuie să se conformeze preoții, dice: „Celú ce se lapedă de ai săi și mai vèrtosú de ceinde a-i casei sale, necredinciosú este, ba mai réu și decâtú păgămulú!“

Unú plugarú.

ULTIME SCIRI.

Precum ni-se raportéză din Caransebeș, d-lui generalú Doda i-s'a îmănatú actulú de acușatiune și procesul se va pertracta înaintea tribunalului de acolo.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alú „Gaz. Trans.“)

Parisú, 27 Martie. Curtea de apelú a achitatú pe Wilson căsândú sentința judecătóriei corecționale polițienesci.

Consilierulú investigatorú a luatú, precum se dice o hotărúre nefavorabilă pentru Boulanger.

DIVERSE.

Din ce trăsese împăratul Frideric?

Ca împărat al Germaniei, Frideric nu are nici o plată. Cea mai înaltă funcțiune în statú este așadêra gratuită. Ca rege al Prusiei însă, împăratul Fridericú primesce unú onorárú destul de frumos, pentru ca să póta trăi de pe o đí pe alta... Anume din venitulú domeniurilorú și alú pădurilorú are unú venitú anualú de 7,719.296 mărđi; mai are o dotațiune anuală de 4,500.000 mărđi. Cu totulú dérú léfa lui anuală este de 12,219.296 mărđi. Din acestia se vinú pe đí 33,477 mărđi.

Cursulú pieței Brașovú

din 26 Martie st. n. 1888

Bancnote românesce	Cump.	8.49	Vénd.	8.50
Argintú românesc		8.44		8.48
Napoleon-d'or		10.03		10.06
Lire turcesce		11.0.34		11.37
Imperial		134		10.37
Galbin		5.88		5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%		101.—		102.—
„ „ 5%		98.—		99.—
Ruble rusesce		103.—		105.—
Discontulú		6 1/2—8%		pe anú.

Cursulú la bursa de Viena

din 23 Martie st. n. 1888.

Renta de aurú 4%	95.70
Renta de hártia 5%	83.
Imprumutulú căilorú ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorú ferate de ostú ungare (1-ma emisiune)	94.—
Amortisarea datoriei căilorú ferate de ostú ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorú ferate de ostú ungare (3-a emisiune)	104.—
Bonuri rurale ungare	104.—
Bonuri cu clasa de sortare	103.60
Bonuri rurale Banatú-Timishú	103.60
Bonuri cu cl. de sortare	103.60
Bonuri rurale Transilvane	103.80
Bonuri croato-slavone	103.25
Renta de hártia austriacă	77.95
Renta de argintú austriacú	79.05
Renta de aurú austriacă	109.40
Losuri din 1860	132.50
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
Acțiunile băncei de creditú ungar.	270.75
Acțiunile băncei de creditú austr.	268.50
Despăgubirea pentru dija de vinú ungrescú	99.50
Imprumutulú cu premiul ungrescú	122.55
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedmulú	123.75
Galbeni împărătesci	5.99
Napoleon-d'or	10.05
Mărđi 100 împ. germane	62.42
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Editorú și Redactorú responsabilú:
Dr. Aurel Mureșianu.

Chiar acum a eștit de sub tipar

CUVÎNTĂRI BISERICESCI

la tôte serbătorile de peste an,

de

Ioan P. Papiu.

Un volum de 24 côle 8° mare, hârtia fină.

Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât să fiă de lipsă a mai recomanda acestui nou product al d-sale. Clerul român a învățat a i aprețui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. Noul tom de predică întrece încă tôte volumurile de predică edate până acum, prin întocmirea sa — avându o notiță istorică la fie-care serbătoare, — care arată timpul introduce-rei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva serbătoare.

Prețul unui esemplar cu porto francat e 2 fl. v. a. séu 5 franci — lei n. platibil și în bilete de bancă ori marce postală.

A se adresa la Editura opului

Cancelaria Negruțu
în Gherla — Sz-ujvár.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta:

Trenul de persoane Nr. 307: 7 ore 20 de minute séra.
Trenul mixt Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.

2. Dela Brașov la București:

Trenul mixt Nr. 318: 1 oră 55 minute după ameză.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de ameză.
Trenul mixt Nr. 316: 9 ore 52 minute séra.

2. Dela București la Brașov:

Trenul mixt Nr. 317: 2 ore 32 minute după ameză.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la *Râșnov-Zernesci-Brană*: 12 ore 30 m. după ameză.
b) " " " *Zizină*: 4 ore după ameză.
c) " " " în *Sécuime* [S. Georgi]: 1 oră 30 minute noaptea.
d) " " la *Făgăraș*: 4 ore dimineața.
e) " " la *Săcele*: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela *Râșnov-Zernesci-Brană* la Brașov: 10 ore înainte de ameză.
b) " *Zizină* la Brașov: 9 ore a. m.
c) Din *Sécuime* la Brașov: 6 ore séra.
d) " *Făgăraș* la Brașov: 2 ore dimineața.
e) " *Săcele* la Brașov: 6 ore 30 minute séra.

Se deschide abonamentu pre anul 1888

la

52-43

AMICULU FAMILIEI. Diar beletic și enciclopedic-literar — cu ilustrațiun. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numer câte de 2—3 côle cu ilustrațiun frumose; și publică articlii sociali, poesii, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tracteză cestiu literare și științifice cu reflesiu la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Românilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oră plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste totu nisuesce a întinde tuturor indiviilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, plătabil și în bilete de bancă ori marce postală.

PREOTULU ROMÂNULU. Diar bisericesc, scolar și literar — cu ilustrațiun. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½—3½ côle; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiun, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predică pre dumineci, serbători și diverse ocașuni, mai alesu funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literare; și în urmă totu soiulu de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericesc, scolară și literară. — Prețulu de prenumerațiune pre anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, plătabil și în bilete de bancă ori marce postală.

Colectanții primesc gratisu totu alu patruea esemplar.

Numeri de probă se trimit gratisu ori-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚU” în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totu de aci se mai potu procura și următoarele cărți din editura proprie:

Apologie. Discusiun filologice și istorice maghiare privitoare la Români, înverite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șinbai. Prețulu 30 cr.

Renascerea limbii românesce în vorbire și scriere înverită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulu broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tôte trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericesce la tôte serbătorile de peste an, de I. Papiu. Un volum de preste 26 côle. Acest op de cuvântări bisericesce întrece tôte opurile de acestu soi aparute până acum — avându și o notiță istorică la fie-care serbătoare, care arată timpul introduce-rei, fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva serbătoare. Prețulu e 2 fl.

Barbu cobzarulu. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulu 15 cr.
Puterea amorulu. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 20 cr.
Idealulu pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulu pierdut** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulu 15 cr.

Fântâna dorulu. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Codreanu craiulu codrulu. Baladă de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Ultimulu Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulu 10 cr.

Elu trebe se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțu. Prețulu 25 cr.

Brandă séu Nunta fatală. Schiță

din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețulu 20 cr.

Narații 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulu 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulu. Comediă în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șuluțu. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiulu din Fiume prin Vincențiu Nicoră, prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafir și vioarele, poesii populare, culese de Ioan Popu Reteganu. Un volum de 14 côle. Preț. 60 cr.

Tesaurulu dela Petrosa séu Cloșca cu pui ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Biblioteca Sătenulu Român. Cartea I, II, III, IV, cuprind materi forte interesante și amuzante. Prețulu la tôte patru 1 fl. — câte una deoseb 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materi forte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerci și chemiă. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scôlele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptaru teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosulu elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de scolar, de V. Gr. Borgovan, profesor preparandiali. Prețulu unui esemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-unu op, întocmit după lipsele scôlelor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai alesu directorilor și învățătorilor ca celor în prima liniă interesati.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De V. Gr. Borgovan. Prețulu 15.

Manualu de Gramatica limbii române pentru scôlele poporale în trei cursuri de Maxim Popu, profesor la gimnasiulu din Năsăud. — Manualu aprobat prin ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 26 Aprilie 1886, Nr. 13,193. — Prețulu 30.

Gramatica limbii române lucrată pe base sintactice de Ioan Buteanu, prof. gimn. Un volum de peste 30 côle. Prețulu 2 fl.

Manualu de stilistică de Ioan F. Negruțu, profesor. Op aprobată și din partea ministeriulu de culte și instrucțiune publică cu rescriptulu de datu 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică forte bogată a acestui op — cuprinzându compozițiun de totu soiulu de acte obveniente în referințele vieții social — se pôte întrebuința

cu multu folos de câtră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețulu 1 fl. 10 cr.

Nu mă uita. Colectiune de versuri funebrale, urmate de iertăciun, epitafă ș. a. Prețulu 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculărei în scolară populară pentru învățători și preparanți. Broș. I. scrisă de Gavril Trifu profesor preparandiali. Prețulu 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritaru sufletulu. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesce forte frumose ilustrată. Prețulu unui esemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50

Micul mărgăritaru sufletesc. Cărtică de rugăciuni și cântări bisericesce — frumose ilustrată, pentru pruncii scolar de ambe secsele. Prețulu unui esemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărtică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolar de ambe secsele, Cu mai multe icone frumose. Prețulu unui esemplar e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulu Prea Săntei Vergure Maria a Născătoare de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumose. Cu icone frumose. Prețulu unui esemplar spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isus Christos. Prețulu unui esemplar legat și spedit franco e 15 cr.